

Kansainvälisyys- ja globaalikasvatussuunnitelma

2017-2019

”Koko maailma, koko Pirkkala”

Pirkkala

Sisällys

Johdanto	3
Toimintaympäristö	4
Arvot	4
Visio ja tavoitteet	4
Toiminta-ajatus	6
Yhteistyökumppanit	7
Toteutus ja seuranta.....	7
Vuosikello.....	8
Hyödyllisiä linkkejä	9

Johdanto

”Perusopetuksen globaalikasvatus luo osaltaan edellytyksiä oikeudenmukaiselle ja kestäväälle kehitykselle YK:n asettamien kehitystavoitteiden suuntaisesti. Työtä tehdään mahdollisuuksien mukaan yhdessä muissa maissa toimivien koulujen ja opetuksen kehittäjien kanssa. Perusopetus vaikuttaa myönteisenä ja yhteiskuntaa rakentavana muutosvoimana kansallisesti ja kansainvälisesti.”
(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, 16)

Pirkkalan kunnan kansainvälisyys- ja globaalikasvatussuunnitelma on luotu opetussuunnitelmissa mainittujen kulttuurien välisen vuorovaikutuksen pohjalle. Peruskoulun ja lukion opetus pohjautuu suomalaiseen kulttuuriperintöön, joka on muodostunut ja muotoutuu eri kulttuurien vuorovaikutuksessa.

Opetus tukee oppilaan oman kulttuuri-identiteetin rakentumista ja kasvamista aktiiviseksi toimijaksi omassa ympäristössään. Opetuksen tehtävänä on myös herättää ja tukea oppilaan kiinnostusta muita kulttuureja kohtaan. Opetus vahvistaa kulttuurisen moninaisuuden kunnioitusta, sekä edistää vuorovaikutusta kulttuurien sisällä ja eri kulttuurien välillä. Näin luodaan pohjaa kulttuurisesti kestäväälle kehitykselle.

Suunnitelman pääajatuksena on luoda kaikkia kunnan kouluja ja oppilaita koskeva koko koulupolun kestävä kansainvälisyys -sekä globaalikasvatusjatkumo, jonka puitteissa tehdään yhteistyötä yli koulurajojen. Suunnitelmassa luodaan toimintamallit koulujen sisällä toteutettavalle sekä koulujen väliselle yhteistyölle.

Kuva 1. Koulun kansainvälisyys- ja globaalikasvatuksen suunnitelmatasot

Toimintaympäristö

Pirkkalan kunta on pieni noin 20 000 asukkaan kunta Tampereen kupeessa. Pirkkalassa on 5 alakoulu, yläkoulu sekä lukio. Kuntamme kouluverkko on tällä hetkellä muutostilassa. Kuntaamme on perusteilla yksi yhtenäiskoulu (luokat 0-9). Nämä asiat on otettava huomioon suunnitelmaa toteutettaessa. Tällä hetkellä koulujemme koot vaihtelevat suuresti. Meiltä löytyy pieni n. 60 oppilaan koulutalo ja vastaavasti suuria yli 600 oppilaan kouluja. Kaikissa kouluissa toteutetaan kuitenkin samaa kunnan yhteistä kansainvälisyys- ja globaalikasvatussuunnitelmaa.

Kaikki koulumme sijaitsevat luonnon helmassa, mikä antaa selkeän leimansa koulujemme toimintaan. Kuntamme koulut toteuttavat kestävän kehityksen ohjelmaa, mm. Vihreä lippu -toiminnan kautta. Tämä ohjaa toimintaa niin paikallisesti kuin kansainvälisestikin.

Kuntamme on kehittymässä jatkuvasti kansainvälisempään suuntaan ja koulumme ovat muuttumassa monikulttuurisemmiksi. Tämä luo oppilaillemme luonnollisen väylän uusiin kulttuureihin. Tutustuminen koulujemme maahanmuuttajalasten kulttuureihin lisää oppilaittemme tietämystä ja ohjaa heitä yhdenvertaisuuteen sekä toimimaan osana monikulttuurista maailmaa.

Kuntamme kieliohjelman mukaisesti A1-kielenä on englanti. A2-kielinä voi valita joko saksan tai espanjan. B1-kielenä on kunnassamme ruotsi. Yläkoulussa valinnaisina B2-kielinä ovat espanja, ranska, saksa sekä venäjä. Lukiossa voi opiskella ranskaa, saksaa ja venäjää sekä lukuvuodesta 2018 alkaen espanjaa.

Arvot

Kansainvälisyys- ja globaalikasvatussuunnitelma perustuu Pirkkalan kunnan arvoihin ja opetussuunnitelmiin. Suomessa opetussuunnitelman arvopohjana ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön säilyttäminen, kestävä elämäntapa sekä kulttuurinen moninaisuus.

Visio ja tavoitteet

Tavoitteena on tehdä kansainvälisyys- ja globaalikasvatus näkyväksi koulun arjessa esi- ja perusopetuksesta aina lukioon asti. Tämä koskettaa jokaista koulun toimijaa. Yhteistyö ja avoin vuorovaikutus niin koulun sisällä kuin koulun ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa vahvistaa taitoa kohdata ihmisiä erilaisista kulttuureista sekä antaa valmiuksia toimia jatkuvasti muuttuvassa maailmassa.

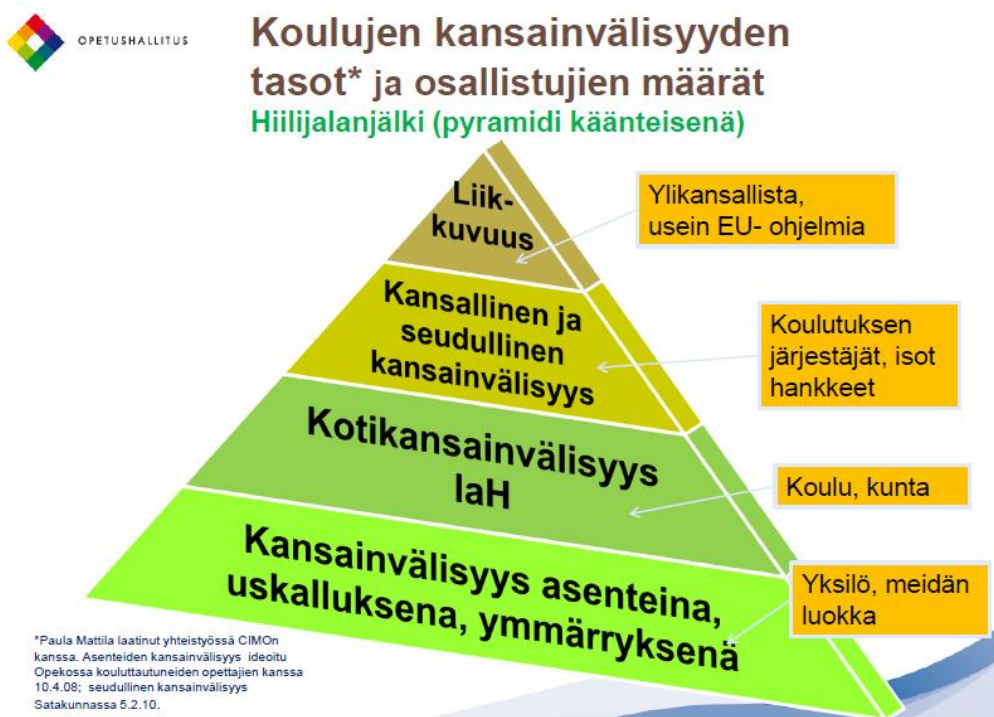
OECD:n mukaan globaaliosaaminen jakautuu kolmeen osa-alueeseen, joiden perustana toimivat ihmisarvo sekä kulttuurisen moninaisuuden arvostus. Yhdessä nämä kolme komponenttia mahdollistavat eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssakäymisen. Globaaliosaamisen komponentit ovat tietämys ja ymmärrys, taidot sekä asenteet ja arvot. Niistä syntyy osaamista ja ymmärrystä, joka johtaa toimintaan. Globaalikasvatuksen ollessa kyseessä, tavoitteena on maailmankansalainen, joka

ymmärtää globaalin maailman kompleksisuutta moninaisuudessaan sekä osaa ja haluaa toimia yhdessä muiden kanssa paremman maailman puolesta.

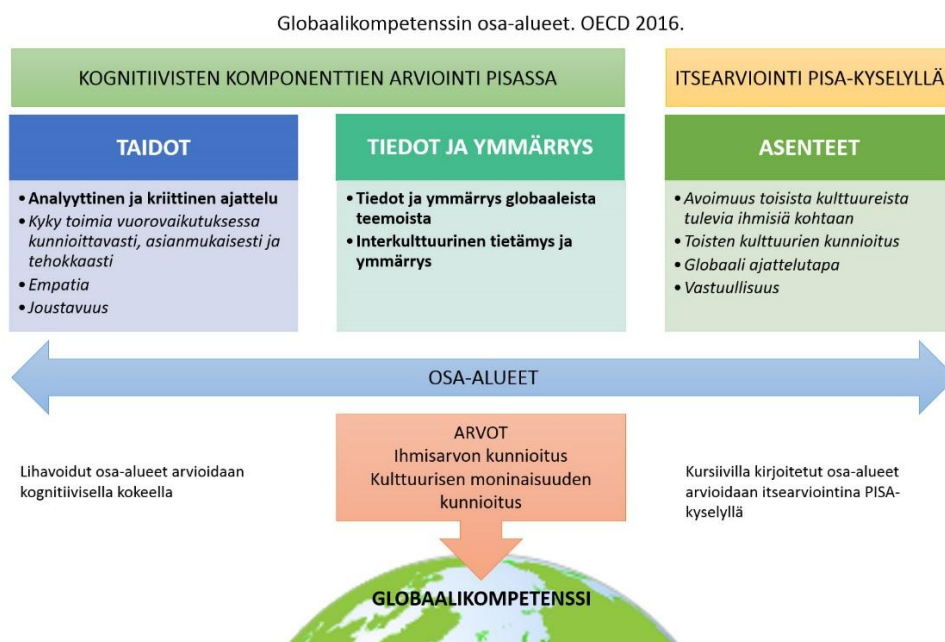
Kouluissa luodaan opetussuunnitelmaa tukevia ajankohtaisia ja toimivia käytänteitä, jotka tukevat Pirkkalan kunnan arvoja ja toimintakulttuuria. Oppilaiden osallistaminen on toiminnassa keskeisessä asemassa.

Suunnitelman tavoitteena on selkeiden ja yhteisten toimintamallien luominen. Tarkoituksena on luoda raamit matalalla kynnyksellä toteutettavalle kansainvälisyys- ja globaalikasvatustoiminnalle yli oppiaine-, luokka- ja koulurajojen. Yhtenä suunnitelman tärkeimpänä painopistealueena on kotikansainvälisyys.

Kuva 2. Koulujen kansainvälisyyden tasot

Kuva 3. Globaalikompetenssin osa-alueet. OECD 2016

Toiminta-ajatus

Kansainvälisyys- ja globaalikasvatussuunnitelman tavoitteena on taata oppilaille mahdollisuuksia tutustua erilaisiin kulttuureihin ja saada kokemuksia itsestään globaaleina toimijoina.

Kansainvälisyyskasvatuksessa avoimuus ja yhdenvertaisuus ovat keskeisessä osassa. Oppilaat saavat lisää tietoa ja ymmärrystä ihmisten erilaisuudesta sekä oman toimintansa vaikutuksesta lähipiirinsä hyvinvointiin. Eri kulttuurien kunnioittaminen ja esille tuominen tekevät koulujen arjesta monipuolisempaa ja rikkaampaa. Jokainen koulussa toimiva henkilö toimii oman itsensä ja oman kulttuurinsa asiantuntijana.

Nykyaikana globaalikasvatuksen ja kestävän kehityksen merkitys korostuu ja kasvaa jatkuvasti. Kestävä elämäntapa on sekä eettisesti että elinympäristön kannalta tärkeää. Maailmankansalainen arvostaa luonnon monimuotoisuutta ja ajattelee arkielämän valintojaan ja toimintaansa myös toisten kannalta. Maailmankansalainen tuntee vastuunsa maapallosta ja sitoutuu kestäviin valintoihin, kohtuulliseen kulutukseen sekä säästämään maapallon energia- ja luonnonvaroja. Yhdeksi globaalikasvatuksen työkaluksi alakouluihin on kehitetty Maailmantallaajan passi.

Kunnassamme toimii kv-ryhmä, jossa on edustaja jokaisesta Pirkkalan peruskoulusta ja lukiosta. Ryhmä kokoontuu pari kertaa lukuvuodessa. Kunnan kv-ryhmä laatii vuosikellon, jonka pohjalta koulut suunnittelevat ja toteuttavat kansainvälisyys- ja globaalikasvatusta. Kuntamme kv-vastaava on Tampereen seudun koulujen kv-ryhmän jäsen.

Kansainvälisyys- ja globaalikasvatuksen merkittävin lukukausikohtainen toiminta tapahtuu kunnan yhteisellä kv-viikolla (viikko 6). Viikon aikana koulut ja eri vuosiluokat tekevät yhteistyötä yli luokka- ja koulurajojen.

Jokaisella koululla on kv-yhdyshenkilö tai -tiimi, joka suunnittelee ja organisoii toimintaa koulun tasolla. Tämän suunnittelun pohjana käytetään edellä mainittua vuosikelloa. Kv-tiimit kokoontuvat kouluilla tarvittaessa.

Opetuksen ja oppimisen digitalisaatio tuo paljon mahdollisuuksia kansainvälisyys- ja globaalikasvatuksen toteuttamiseen. Etäyhteyksiä hyödyntämällä voidaan olla yhteydessä ystävyyskuntiin ja muihin kansainvälisiin kumppaneihin yksittäin tai yhdessä helposti ja reaaliajassa.

Yhteistyökumppanit

- Tampereen seutukunnallinen kv-ryhmä: <https://tampereen-seutu-kv.wikispaces.com/>.
- Maailmankoulu: Maailmankoulu valmistaa oppimateriaaleja globaalikasvatuksen tueksi. Alakoulujen materiaalit kulkevat kouluilla konkreettisissa matkalaukuissa, kun taas yläkoulujen "laukut" löytyvät Maailmankoulun nettisivuilta (www.maailmankoulu.fi).
- Seurakunta
- Kirjasto
- Vanhempainyhdistykset
- e-Twinning
- Erasmus+
- Tiedotusvälineet
- Nuorisotoimi

Toteutus ja seuranta

Kansainvälisyys- ja globaalikasvatuksen tapahtumat ja käytännön toimenpiteet kirjataan lukuvuosi-kohtaiseen koulun toimintasuunnitelmaan. Arviointi ja seuranta toteutetaan toimintakertomusten yhteydessä. Kunnan kv-ryhmä vastaa suunnitelman toteuttamisesta yhteistyössä opetuksen johtoryhmän kanssa.

Vuosikello

Syyskuu

vko 36	Kansainvälinen lukutaitopäivä
vko 38	Maailman rauhan päivä
vko 39	Euroopan kielten päivä

Lokakuu

vko 40	Maailman opettajien päivä
vko 42	Kansainvälinen päivä köyhyyden poistamiseksi
vko 43	YK-päivä
vko 43	Reilun kaupan viikko

Marraskuu

vko 45	Nenäpäivä
vko 45	Ahtisaari-päivät
vko 46	Lapsen oikeuden päivä

Joulukuu

vko 48	Kansainvälinen vammaisten päivä
6.12.	Itsenäisyyspäivä
vko 49	Kansainvälinen ihmisoikeuksien päivä
13.12	Lucia-päivä

Helmikuu

vko 6	Pirkkalan kv-viikko
vko 6	Mediataitoviikko
vko 6	Saamelaisten päivä
vko 8	Kansainvälinen äidinkielen päivä

Maaliskuu

vko 10	Kansainvälinen naistenpäivä
vko 12	YK:n rasismiin vastainen päivä
vko 12	Earth Hour

Huhtikuu

vko 14	Maailman terveyspäivä
8.4.	Romanien kansallispäivä
vko 16	Maailman kirjan päivä

Toukokuu

9.5	Eurooppa-päivä
vko 21	Kansainvälinen kulttuurisen moninaisuuden päivä
vko 21	Kansainvälinen luonnon moninaisuuden päivä

Hyödyllisiä linkkejä

Maailmankoulu (www.maailmankoulu.fi)

Tampereen seudun kv-ryhmä (<https://tampereen-seutu-kv.wikispaces.com/Tampere>) Tampereen seudun koulujen sivusto, josta voi etsiä tietoa ja vinkkejä ympäryskuntien globaalikasvatuksesta

ETwinning (<https://www.etwinning.net/fi/pub/index.htm>) Sivusto, jolta voi etsiä yhteistyökumppaneita ja suunnitella yhteisprojekteja

EPals (<http://www.epals.com>) Sivusto, jolta voi etsiä kouluja matalan kynnyksen yhteisprojekteihin

Cimo/OPH (www.cimo.fi) CIMO on kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön asiantuntija

Unicef (<https://www.unicef.fi/>)

Plan (<https://plan.fi/>)

Erasmus kouluissa (<http://www.eurooppalainen-suomi.fi>) Erasmus kouluissa tarjoaa suomalaisten peruskoulujen ja lukioiden oppilaille mahdollisuuden tavata eurooppalaisia vaihto-opiskelijoita, jotka kiertävät eri puolella Suomea kertomassa maastaan, kulttuuristaan ja opiskelustaan ulkomailla

SPR (<https://www.punainenristi.fi/>)